

Клас: 8.

Дата: 17 березня 2020 року.

Урок № 49.

Тема: «Ніч перед боєм» - твір про героїзм, самовідданість, патріотичні почуття українців. Образи діда Платона і діда Савки. Їхній моральний урок для солдатів

В ОКРЕМОМУ зошиті написати дату, яка написана вище. Переписати тему повністю (вона написана вище після слова «тема»).

I. «Асоціативне гроно».

(В зошиті посередині рядка написати назву завдання «Асоціативне гроно». Нижче посередині рядка написати слово «патріотизм» та дібрати 3 – 5 асоціацій, які виникають у вас щодо цього слова).

- ❖ Що таке патріотизм?
- ❖ Кого можна вважати справжніми патріотами?
- ❖ Чи може патріотизм виявлятися не лише у воєнний, а й в мирний час? Який він матиме вигляд за таких умов?

Коли вороги прийшли на землю твоїх батьків, то обов'язок кожного – стати на її захист, зробити все можливе, щоб захистити рідних, близьких, увесь народ від нападників. Найважчий тягар лягає на плечі чоловіків та юнаків, яким ще важко знайти в собі силу духу й мужність, щоб іти безоглядно в бій на смерть. І ці молоді люди звертаються за порадою до бувалих воїнів, до своїх командирів, які власним прикладом показували зразки патріотизму та героїзму.

Сьогодні на уроці ми будемо говорити про такий моральний урок діда Платона і діда Савки для солдатів.

II. Вправа «Вільне письмо».

(В зошиті напишіть назву завдання «Вільне письмо» і упродовж 3 хвилин запишіть усе, що спало на думку, з приводу теми, яку буде розглянуто на уроці).

Актуалізація опорних знань.

1) Міні-тест.

Натисни Ctrl і Дистанційне навчання, відкривай 8 клас українська література і під файлом 49 є кнопка «Мінітест». Натискай на неї та виконуй завдання за оповіданням О. Довженка «Ніч перед боєм».

!!! Не забудь записати відповіді, які ти даєш, до зошита!!!

2) Перегляньте буктрейлер твору О. Довженка «Ніч перед боєм» (натисни Ctrl і [Буктрейлер "Ніч перед боєм"](#)).

I. Робота над змістом оповідання «Ніч перед боєм» О. Довженка.

«Ніч перед боєм» - це розповідь про дідів, із якими зустрічався сам О. Довженко. Уперше твір було надруковано як нарис, як документ. Жанрове визначення «оповідання» з'явилося в пізніших передруках. О. Довженко з ретельністю літописця фіксував випадки, які ставали йому відомими як військовому кореспонденту, щоб підтримати дух інших, які таких зразків перед собою не мали. Герої твору є носіями кращих рис характеру людини – захисника Вітчизни. Їм властива твердість духу, нескореність ворогові; любов до Батьківщини, волелюбність. Подвиги на фронті, реальні трагічні факти, події в тилу ворога одразу ж ставали для О. Довженка предметом глибокого осмислення, аналізу, узагальнення. Так народилася ідея оповідання «Ніч перед боєм», в основу якого ліг реальний епізод. Два діди – Платон і Савка – ціною свого життя топлять у Десні човен із гітлерівцями. Сюжет твору воєнної тематики письменник будує на трагедійних конфліктах, відносинах, у яких характери розкриваються глибинно та несподівано.

II. Бесіда (усно вміти давати відповіді на питання).

- ❖ Чому О. Довженко обрав героями простих людей, зовсім не героїчної зовнішності?
- ❖ Чи можемо ми побачити героїв з боку, очима інших персонажів?
- ❖ Який образ викликав у вас особливу симпатію? Чому?
- ❖ Який образ у вас, навпаки, викликав антипатію? Чому?
- ❖ За яких обставин Петро Колобуд познайомився з дідом Платоном і дідом Савкою?
- ❖ Як дід Платон і дід Савка ставилися до бійців?
- ❖ Якого народного героя згадує дід Платон? Чому він його згадує?
- ❖ Чи можна вважати діда Платона і діда Савку патріотами?

- ❖ Чи можна вважати патріотом Петра Колодуба?
- ❖ Чи були патріотами солдати, які відступали?
- ❖ Назвіть прізвища героїв твору. (Сокіл, Троянда, Колодуб, Дробот). Які асоціації вони у вас викликають? (Рослинний та тваринний світ).
- ❖ Чому, на вашу думку, автор вибирає саме такі прізвища? (Природа – мир).
- ❖ Яку роль у житті Петра Колодуба зіграла зустріч зі старими перевізниками?
- ❖ Поміркуйте, яке враження справила на Івана Дробота розповідь Петра Колодуба.
- ❖ Які зорові і слухові образи створює автор оповідання? Яку роль вони виконують?

III. Характеристика головних образів твору.

1. Знайти у тексті оповідання і зачитати портрети головних героїв.

2. До зошита записати риси характеру діда Платона і діда Савки.

3. Прочитайте ставлення діда Платона і діда Савки до відступу радянських військ.

Дід Платон

Красивим і суворим малює автор діда Платона: «Він стояв на кормі з веслом, суворий і красивий, і дивився вперед поверх нас».

- Тікаєте, бісові сини?
- Чого вони тієї смерті бояться?
- Треба перевезти, нехай вже тікають.
- Раз уже війна, то її нічого боятися. Уже кому судилася вона, то не втечеш од неї нікуди.
- А це – казна-що, не люди...
- Не вміли шануватися, так уж повезем, тікайте, чорт вашу душу бери...
- Страшний суд, чи що починається?
- Шутка сказати, скільки землі доведеться одбирати назад. А це ж усе кров!..
- ...коли цілиш у ворога, возненавидь ціль.

Дід Савка

Портретна характеристика: «Савка вийшов із своєї хатки і дивився на нас як намальований. Було йому літ сімдесят чи, може, й більше. Він був маленький, з підстриженою борідкою. Був би він сильно схожий на Святого Миколу-угодника, коли б величезна, мов коров'ячий кізяк, стара кепка не лежала у нього на ушах та землистого, так би мовити, кольору светр не висів на ньому, як на хлопчику батьків піджак».

Усно вміти давати відповіді на питання нижче.

- ❖ Ким працював Петро Колодуб у мирний час?
- ❖ Хто допоміг йому стати непоборним захисником Вітчизни, хто «перевернув йому всю душу»?
- ❖ Капітан Колодуб про дідів Савку і Платона.
 - дід-рибалка перевернув тоді мені всю душу;
 - ... діди, мов добрі річні духи...;
 - ...вони були сміливі, діди оті, сердиті і не боялися смерті...;
 - Мені здалося, що мене перевозять на той світ. Сором, і розпач, і невимовний жаль, і безліч інших гострих почувань.
 - Він продовжував з Савкою свою розмову, образливі і гірку для нас.
 - Я дивився на діда Платона і з насолодою слухав кожне його слово. Дід вірив у нашу перемогу. Він був для мене живим грізним голосом нашого мужнього народу.
 - Я не витримав далі дідових розмов, - так важко було мені його слухати. В цю мить він здався мені жорстоким і несправедливим дідом.
 - Це була його правда. Він стояв на кормі з веслом, суворий і красивий, і дивився вперед поверх всіх нас.
 - Я вийшов із човна на берег абсолютно спустошений і разом з тим якийсь неначе зовсім інший, новий.
 - По сухому темному його лицю текли сльози і падали в Десну.
 - А все ж таки нічого в світі я так не хотів, як після війни поїхати на Десну до діда Платона.
 - І поклонитися діду Платону за науку.

Підсумки.

(Усно дати відповіді на питання нижче).

- ❖ Які моральні уроки ви візьмете для себе із сьогоднішнього уроку?
- ❖ Сьогодні я збагнув... .
- ❖ На цьому уроці мені найбільше запам'яталось... .
- ❖ Сьогодні мене найбільше вразило... .

Д/з.

Підготуватися до КР, повторити вивчений матеріал (творчість О. Довженка, М. Коцюбинського, О. Жовни).